

4. Фесенко У. Адаптивне освітнє середовище інклюзивної установи освіти. Конференція «Психологічний супровід учасників освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти». Кафедра психології комунального закладу "Житомирський ОІППО" Житомирської обласної ради (24 листопада, 2018).
5. Paramythis A., Loidl-Reisinger S. Adaptive Learning Environments and e-Learning Standards. Electronic Journal on e-Learning Volume 2 Issue 1 (February 2004). 181-194

References:

1. Bakhmat N., Sydoruk L. Formuvannia suchasnykh uiavlen pro adaptivne osvitnie seredovyshe zakladu vyshchoi osvity. Osvitnii prostir Ukrainy. 2019. Vyp. 15. S. 17-25.
2. Hnatiuk V.V., Horytska O.V., Matviichuk A.V. Rol adaptivno-tsyfrovoho seredovyshe zakladu vyshchoi osvity u formuvanni profesiinoi kompetentnosti studentiv. Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka. Vypusk 31 (2-2021). S. 230.
3. Kyrychenko M., Sorochan T., Kartashova L. Tsyfrova ekosystema «Ukrainskyi vidkrytyi universytet pisliadyplomnoi osvity»: model 6.0. Zbirnyk naukovykh prats «Visnyk pisliadyplomnoi osvity» seriia «Pedahohichni nauky» vypusk 25 (54). 2023, s. 105–130.
4. Fesenko U. Adaptivne osvitnie seredovyshe inkluzivnoi ustanovy osvity. Konferentsiia «Psykhologichnyi suprovod uchasnkyiv osvitnoho protsesu v umovakh inkluzivnoi osvity». Kafedra psykhologii komunalnoho zakladu "Zhytomyrskyi OIPPO" Zhytomyrskoi oblasnoi rady (24 lystopada, 2018).
5. Paramythis A., Loidl-Reisinger S. Adaptive Learning Environments and e-Learning Standards. Electronic Journal on e-Learning Volume 2 Issue 1 (February 2004). 181-194

АДАПТИВНИЙ ВПЛИВ ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНОЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМАНДИ: ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ СУПРОВІД ОСВІТИ

ADAPTIVE IMPACT OF TRANSDISCIPLINARY RESEARCH PARTNERSHIPS: INFORMATION AND ANALYTICAL SUPPORT FOR EDUCATION

РОСТОКА Марина. кандидат педагогічних наук, старший дослідник, завідувач відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, НАПН України, Київ, Україна

ROSTOKA Marina Ph. D (in Education), Senior Researcher, Head at the Department of Scientific Information and Analytical Support of Education of V. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational Library of Ukraine, NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine
e-mail: marilvross@gmail.com

Трансформаційні виклики, спричинені багатьма чинниками сьогоденного соціально-турбулентного простору, нині диктують науковій спільноті власні футурореальні траєкторії дослідницьких пошуків.

Виклики, що створюють можливості, виникають зі зростанням технологічного впливу та глобалізації. Це вказує на необхідність інновацій для досягнення стратегічних цілей освіти. Важливим стає створення та розвиток відповідного трансдисциплінарного екосередовища, яке відповідає технологічним, соціальним та екологічним викликам 21 століття [5].

Світ постмодерної реальності потребує нових, зовсім не схожих на існуючі, стратегій розвитку людства. Цей період «зламу епох» обумовлює трансформаційні зміни духовно-культурного, соціального, економічного, ментального, а нині й інформаційно-комунікаційного напрямів розвитку цифровізаційних процесів тощо

[1, с. 4].

Звісно, що постмодерний науково-освітній простір, який формується і розбудовується на тлі сьогоденних акцентів, а саме – постпандемійний і воєнний стан українського суспільства, вплив цифровізації та цифрової трансформації на розвиток методологій дослідницьких практик, нестача трансдисциплінарно компетентних дослідницьких кадрів та ін. Проте здійснення ефективного інформаційно-аналітичного супроводу освіти за таких реалій уможлиблюється створенням і функціонуванням трансдисциплінарної команди дослідників, які вмотивовані на досягнення результату засобами адаптивної конвергенції наукового знання та практичного освітянського здобутку, у тому числі й досвіду поза межами вузькоспрямованих дисциплін тощо.

Слід зазначити, що в умовах надзвичайності і форсмажору здійснення наукової дослідницької діяльності цілком є зрозумілим, коли адаптивно включається у роботу і злагоджено працює віртуальна трансдисциплінарна команда дослідників.

Достовірним є й те, що у віртуальних командах при віддаленій роботі деякі процеси складно або неможливо провести. Проте, враховуючи, що представники таких команд мають працювати віддалено, тут і виникає потреба у пошуку нових форм, методів та способів їх комунікації та спільної роботи, яка включає такі позиції: інструменти співпраці, режими трансдисциплінарної співпраці, правила співпраці, мережевий етикет, командний дух. До того ж використання віддаленої спільної роботи передбачає налагодження основних і резервних каналів зв'язку, віртуального планування і т. п., які мають бути однаковими для всіх представників команди. Режим спільної роботи створює необхідний ритм і надає можливість оперативного розв'язання всіх важливих завдань. Чітко прописані корпоративні правила та норми спільної роботи створюють умови для уникнення непорозумінь у цифровому середовищі. Такі нормативи важливі для забезпечення передачі та обміну знаннями під час дистанційної роботи, особливо коли люди працюють асинхронно через різні часові пояси та сприяють зменшенню потреби у всіх інших інструментах контролю учасників дослідження. Підтримка командного духу визначається як важливий чинник ефективної і адаптивної роботи віртуальної дослідницької команди. Зауважимо, що, незважаючи на обмеження в живому спілкуванні в дистанційному режимі, віртуальні команди виявляють ті ж закономірності групової динаміки, що і в реальній взаємодії. Але реалізувати їх можна лише за допомогою цифрових засобів комунікації [2].

Вважаємо за доцільне представити (як приклад) досвід функціонування та адаптивного впливу трансдисциплінарної дослідницької команди відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського (далі – Відділ) при виконанні наукових досліджень. Команда відділу здійснює реалізацію завдань двох прикладних наукових досліджень, а саме «Інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід» (2023–2025, науковий керівник – М. Ростока) [3] та «Інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки у воєнний і повоєнний періоди України» (2024–2025, науковий керівник О. Лучанінова) [4].

Для розв'язання зазначених проблем дослідження видається доцільним застосування механізмів ефективних методологій постмодерну [1, с. 3–30], зокрема –

трансдисциплінарної методології та відповідно активізації як її складників різноманітного, адаптивного і онтологічного підходів, системного, кластерного і компаративного аналізу, кваліметричних вимірів, залучення засобів відкритої науки тощо. Такий організаційний аспект в системі адаптивного управління дослідницькою командою забезпечує у системі інформаційно-аналітичного супроводу освіти, педагогіки і психології підвищення якості кінцевих результатів наукових досліджень.

Бібліографія:

1. Аналітичний вісник у сфері освіти й науки : довід. бюл. / наук. ред. М. Л. Ростока ; бібл. ред. Л. О. Пономаренко ; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2023. Вип. 17. 124 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/735560/> ; <https://lib.iitta.gov.ua/735907/> (дата звернення: 09.07.2025).
2. Banit O. at al. Digital Collaboration of Virtual Project Teams in the Transdisciplinary Educational Space. *AIP Conf. Proc.* 2023. 2889, 090004 DOI: <https://doi.org/10.1063/5.0172780>. In: Scopus.
3. Information and Analytical Support for the Digital Transformation of Education and Pedagogy: Domestic and Foreign Experience (2023-2025, № 0123U100476, V. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine). Digital Library NAES of Ukraine. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/stats/report/themes/0123U100476/> (дата звернення: 09.07.2025).
4. Information and Analytical Support of Psychological Science in the War and Post-War Periods of Ukraine (2024–2025, 0124U000842, V. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/stats/report/themes/0124U000842/> (дата звернення: 09.07.2025).
5. Rostoka M., Cherevychnyi G., Banit O., Pyzhik A., Godetska T. Transdisciplinary Ecoenvironment of the System of Information and Analytical Support for the Training of Scientific and Pedagogical Staff. *Lecture Notes in Networks and Systems*. 2025. Vol. 1261. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-85649-5_6. In: Scopus.

References:

1. Analitichnyi visnyk u sferi osvity y nauky : dovid. biul. / nauk. red. M. L. Rostoka ; bibl. red. L. O. Ponomarenko ; NAPN Ukrainy, DNPB Ukrainy im. V. O. Sukhomlynskyoho. Vinnytsia : TVORY, 2023. Vyp. 17. 124 s. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/735560/> ; <https://lib.iitta.gov.ua/735907/> (data zvernennia: 09.07.2025).
2. Banit O. at al. Digital Collaboration of Virtual Project Teams in the Transdisciplinary Educational Space. *AIP Conf. Proc.* 2023. 2889, 090004 DOI: <https://doi.org/10.1063/5.0172780>. In: Scopus.
3. Information and Analytical Support for the Digital Transformation of Education and Pedagogy: Domestic and Foreign Experience (2023-2025, № 0123U100476, V. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine). Digital Library NAES of Ukraine. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/stats/report/themes/0123U100476/> (data zvernennia: 09.07.2025).
4. Information and Analytical Support of Psychological Science in the War and Post-War Periods of Ukraine (2024–2025, 0124U000842, V. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/stats/report/themes/0124U000842/> (data zvernennia: 09.07.2025).
5. Rostoka M., Cherevychnyi G., Banit O., Pyzhik A., Godetska T. Transdisciplinary Ecoenvironment of the System of Information and Analytical Support for the Training of Scientific and Pedagogical Staff. *Lecture Notes in Networks and Systems*. 2025. Vol. 1261. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-85649-5_6. In: Scopus.

ПРОГНОСТИЧНІ СЦЕНАРІЇ ДЛЯ ОСВІТИ. ЯК ОСВІТІ УКРАЇНИ ГОТУВАТИСЯ ДО МАЙБУТНЬОГО?

PREDICTIVE SCENARIOS FOR EDUCATION. HOW CAN EDUCATION IN UKRAINE PREPARE FOR THE FUTURE?

СКЛЯРОВ Андрій, аспірант Бердянського державного педагогічного університету, Запоріжжя, Україна.

Andriy SKLYAROV, postgraduate student at Berdyansk State Pedagogical University, Zaporizhzhia, Ukraine.

<https://orcid.org/0009-0001-0929-4645>, [ai_skliarov@bdpu.org.ua](mailto:skliarov@bdpu.org.ua)

Освітня система України, як і сама держава, перебуває у стані глибокої невизначеності. У науковій